

De misschien wel voor de natuur gevaarlijkste invasieve exoot: Mijn huiskatten! door Piet Mout

Eerlijk gezegd ben ik dol op katten. Ramses was al behoorlijk op leeftijd toen wij verhuisden van de ene kant van de Groene Kruisweg in Spijkenisse naar de andere kant. Telkens liep hij terug naar zijn oude huis en wat we ook probeerden om hem dat af te leren, het hielp niks. Hij moet tientallen keren zijn overgestoken en kwam telkens veilig aan. In de familiekring maakten we grappen over het uitreiken van het gouden verkeerslicht aan Ramses.

Ik houd daarvan. Zo eigenwijs en zo onaangedaan. Wij maar denken dat hij ook heus wel om ons gaf, maar hij vond kennelijk dat huis of die omgeving belangrijker dan wie er woonden.

Later, toen we naar Oostvoorne verhuisd waren, hadden we twee katten. Frodo en Stapper. Op een dag kwam Frodo na een lange nacht stappen thuis met maar drie poten. De vierde poot hing er verbrijzeld en losjes bij. Gelukkig kon dierenarts Prins die poot afzetten en na verloop van tijd was hij eraan gewend. Althans, ik heb nooit gemerkt dat hij zich ook maar iets aantrok van zijn handicap. Hij klom nog gewoon in bomen en speelde nog gewoon de baas over alle andere katten in de buurt. Zo nu en dan bracht hij ook keurig netjes een muis of een vogeltje mee dat hij had weten te vangen.

In tegenstelling tot veel kattenliefhebbers ben ik totaal niet eenkennig. Ik houd ook van honden. We hadden gewoon altijd een hond en twee katten tegelijk. Onze verschillende honden gingen altijd achter iedere kat aan, maar nooit achter hun eigen huisgenoten. Honden en katten kunnen soms prima samen leven.

Ik ben ook om andere redenen een groot voorstander van het hebben van huisdieren. Ik weet zeker dat het opvoeden van je kinderen beter gaat als je ze leert omgaan met de dieren in huis. Verantwoordelijkheid leren dragen, discipline ontwikkelen (ook naar buiten als het regent), verzorgen, allemaal zaken die ik belangrijk vind om aan je kinderen te leren.

Toen ik op 3 oktober jongstleden in de NRC een artikel las met als kop 'Jouw Poes Is Een Moordenaar' gingen mijn nekharen aanvankelijk recht overeind staan. Het artikel bleek te zijn geschreven naar aanleiding van de polemiek in de VS en in de UK over het boek *Cat Wars: The Devastating Consequences of A Cuddly Killer* van Peter P. Marra en Chris Santella. Voor dit shockerende boek waren de schrijvers niet over een nacht ijs gegaan. Eigenlijk voor het eerst in de geschiedenis heeft de ecoloog Marra onderzoek gedaan naar het gedrag van katten buitenshuis. Wat doen onze katten nadat wij ze naar buiten hebben gelaten?

Natuurlijk hadden we wel een idee, maar we susten ons geweten met de gedachte dat dat nou eenmaal de natuur van het beestje is. Daarnaast dachten we dat het wel zou meevallen, want onze katten gingen nooit naar buiten met een lege maag. Dat katten muizen vangen was eigenlijk wel mooi meegenomen. Hadden we daar in huis en in de schuur ook geen last meer van.

Marra heeft uitgebreid onderzocht hoeveel katten er rondlopen en wat katten doen en vooral eten als ze niet braaf in huis zitten bij hun liefhebbende baasjes. Daarnaast heeft hij ook een overzicht gemaakt van al het andere onderzoek naar kattengedrag en de conclusies waren dramatisch. Als kattenliefhebber schrok ik me rot want deze conclusies waren behalve verontwaardig ongetwijfeld ook aanleiding voor heftige reacties. Kom niet aan mijn en onze katten! Ik geef hieronder in het kort enkele feiten.

- In de VS vangen en doden katten ieder jaar 1,3 tot mogelijk zelfs 4 miljard vogels en tussen de 6,3 miljard en 22,3 miljard zoogdieren;
- Zwerfkatten zijn daarbij het grootste probleem. Zij moeten zichzelf in leven houden en veroorzaken 70% van de vogelsterfte en van de sterfte onder zoogdieren. De weldoervoede huiskatten halen de rest van de buit binnen;
- Deze aantallen overtreffen alle andere door menselijk handelen veroorzaakte vogelsterfte bij elkaar opgeteld. Je moet dan denken aan jacht, stroperij, illegale vangsten en jacht rondom de Middellandse Zee, windmolens, elektriciteitskabels, wegverkeer, botsingen met flatgebouwen enz.;

- Er is geen enkele reden om aan te nemen dat het in Europa en in de rest van de wereld anders ligt;
- In Nederland leven ongeveer 4 miljoen katten en die doden per jaar 60 miljoen vogels;
- De aantallen katten per hectare liggen ver boven wat onder natuurlijke omstandigheden mogelijk zou zijn. Per km² kunnen hooguit vijf tot tien kleine roofdieren leven. In Californië leven meer dan 170 katten per km²;
- Uit een Britse studie blijkt dat het al jaren erg slecht gaat met de huismus (net als bij ons) en dat ongeveer de helft van de sterfte onder huismussen veroorzaakt wordt door katten;
- Katten zijn verantwoordelijk voor het uitsterven van 33 zgn. eilandendemen;
- In 2013 heeft de Tweede Kamer een motie van de Partij van de Dieren aangenomen waardoor verwilderde zwerkatten niet meer mogen worden doodgeschoten. Sinds dat verbod neemt het aantal zwerkatten in Nederland, ook in natuurgebieden, hand over hand toe;
- Het "natuurvriendelijke" alternatief vangen, steriliseren en weer loslaten (of in een enkel geval in een asiel plaatsen) werkt niet. Dat komt voor het grootste deel doordat er nauwelijks actief beleid is. Pas als 90% van de verwilderde populaties gesteriliseerd is, is er mogelijk enig effect van deze maatregel te verwachten. Dat zijn aantallen die bij lange na niet gehaald worden.

Als natuurliefhebber en vooral als vogelaar schrik ik hier enorm van. Vogels en zoogdieren zijn mij net zo lief als katten. Wat mij hogelijk verbaasd is, dat dit verhaal bekend is bij alle instanties: de vogelbescherming, de Partij voor de Dieren, de Rijksoverheid, de Provincies, de dierenbescherming en ook het Platform Stop Invasieve Exoten en niemand doet iets. Kennelijk is men bang voor de reacties en die zullen ook zeker komen, maar dat mag en kan toch niet betekenen dat we onze kop in het zand steken. Ik weet eerlijk gezegd ook niet hoe we dit geweldige probleem moeten oplossen, maar ik weet wel dat niks doen of de verkeerde dingen doen geen opties (zouden moeten) zijn.

Bent u nog niet overtuigd van het probleem?

<http://press.princeton.edu/titles/10809.html>

https://m.youtube.com/watch?v=nVVN_7zZNf4&sns=em

<https://www.nrc.nl/nieuws/2016/10/03/kom-niet-aan-de-kat-4575380-a1524631>

<https://www.nrc.nl/nieuws/2016/10/24/ja-katten-richten-echt-slachtingen-aan-4965466-a1528198>

<https://www.nrc.nl/nieuws/2016/10/28/bescherm-de-vogels-nederlands-katten-doden-zon-60-miljoen-vogels-per-jaar-4972723>

In het volgende artikel is te lezen welke commotie inde VS is ontstaan rondom dit boek:

http://www.huffingtonpost.com/entry/a-new-book-called-cat-wars-calls-for-killing-all-us_57c4b1d1e4b0c936aaba8a63

Wil je zelf meehelpen meer inzicht te krijgen in het probleem:

https://waarneming.nl/wn_kat_vangt_nl.php

In afwachting van de uitkomsten van de discussies, wetenschappelijk onderzoek en politieke besluitvorming kunnen we zelf natuurlijk al wel proberen de schade zo veel als mogelijk is te beperken, ook al is dat in de wetenschap dat deze maatregelen niet afdoende zijn:

- Houd je kat zo veel mogelijk binnen. In ieder geval 's nachts en vooral ook in de ochtend. Katten vangen 's nachts vooral grote aantallen zoogdieren en 's ochtends veel vogels. De aantallen liggen in de middag beduidend lager;
- Houd jonge katten extra inde gaten. Jonge katten jagen veel meer dan oudere katten;
- Houd je katten vooral tijdens het broedseizoen binnen;
- Kies een verstandige plek voor je voertafel. Het liefst open bloot, zodat vogels de kat op tijd kunnen zien aankomen;
- LAAT JE KAT NIET ACHTER IN DE NATUUR! Verwilderde katten vormen het grootste probleem.

Wat helpt niet:

- Een belletje ombinden;
- Je kat goed te eten geven voor hij naar buitengaat.